

การพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การ
ประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้
Outcome-Based Curriculum Development to Enhance High-Level Professional
Competencies for Entrepreneurship in the ASEAN Industrial Market: A Study
of Vocational Education Institutions in Thailand's Three Southern Border
Provinces

ฮะฟิซุดดีน เจมู^{1*} จารุวัจน์ สองเมือง¹ อภิรักษ์ โต๊ะดาหยง¹
Hafizuddin Jeme^{1*}, Jaruwat Songmuang¹, Aphirak Totahtayong¹

(Received: July 22, 2025; Revised: August 13, 2025; Accepted: October 22, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้ 2) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน และการรวบรวมข้อเสนอแนะ งานวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก ปัตตานี จำนวน 40 คน ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตรรายวิชานเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ 2) แบบวิเคราะห์เอกสาร 3) แบบสัมภาษณ์ 4) แบบประเมินหลักสูตรรายวิชานเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ 5) แบบประเมินรับรองหลักสูตรรายวิชานเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฯ มี 6 องค์ประกอบด้วย หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ ทรัพยากรการเรียนรู้ และการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ โดยหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับ “มาก” 2) การทดลองใช้หลักสูตรฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนด้านสมรรถนะทางอาชีพและศักยภาพผู้ประกอบการสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางและข้อเสนอแนะในการประเมินปรับปรุงหลักสูตร ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับ “มากที่สุด” หลักสูตรได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน เห็นว่า หลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

¹Faculty of Education, Fatoni University

*Corresponding author. E-mail: Hafizuddin9644@gmail.com

คำสำคัญ: หลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะทางอาชีพ การเป็นผู้ประกอบการ

Abstract

This study aimed: 1) to develop an outcome-based curriculum to enhance high-level professional competencies for entrepreneurship in the ASEAN industrial market for vocational education institutions in Thailand's three southern border provinces; 2) to implement and test the effectiveness of the outcome-based curriculum designed to enhance such competencies; and 3) to evaluate student satisfaction and gather feedback for curriculum improvement. This research employed a Research and Development (R&D) methodology. The target group consisted of 40 students from Kanchanapisek Technical College, Pattani, selected through purposive sampling. The research instruments included: 1) the outcome-based course, 2) a document analysis form, 3) an interview guide, 4) a course evaluation form, and 5) a course validation form. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the t-test.

The research findings revealed that: 1) The curriculum comprised six components: curriculum principles, curriculum objectives, curriculum structure, learning activities, learning resources, and learning assessment. The overall curriculum quality was rated at a high level ($M = 4.48$, $SD = 0.61$). 2) After implementation, students in the experimental group demonstrated significantly higher scores in professional competencies and entrepreneurial potential than those in the control group, at the .05 level of significance. 3) Regarding curriculum evaluation and recommendations for improvement, student satisfaction was rated at the highest level (overall mean = 4.50). Furthermore, the curriculum was validated by 11 experts, who agreed that it was suitable for practical implementation.

Keywords: Outcome-Based Curriculum, Professional Competency, Entrepreneurship

บทนำ

ในยุคที่เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในระดับภูมิภาคอาเซียน หลักสูตรที่ใช้ต้องไม่เพียงตอบสนองต่อความรู้ในตำรา แต่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสูงทางวิชาชีพ และศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการ

ที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงานอุตสาหกรรมอาเซียนอย่างแท้จริง การจัดการอาชีวศึกษาในประเทศไทย โดยเฉพาะพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส กำลังเผชิญกับความท้าทายทั้งในด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และการสร้างความพร้อมสู่การแข่งขันในตลาดแรงงานอุตสาหกรรมของภูมิภาคอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) (2566) ได้กำหนดนโยบายสำคัญตามยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2566–2570 และข้อกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566–2570 ซึ่งมุ่งเน้นให้สถานศึกษาอาชีวศึกษานำมาตรฐานการอาชีวศึกษาสากลมาเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสูงทางวิชาชีพและทักษะการประกอบการที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานสากล

นโยบายดังกล่าวเริ่มมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 โดยสอศ. ได้กำหนดให้สถานศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งเป็นเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ต้องปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพอาเซียน และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อสร้างความเชื่อมโยงของสมรรถนะระหว่างประเทศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ภายใต้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพระดับสูง และเป็นที่ต้องการอย่างมากในตลาดแรงงานอุตสาหกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม รายวิชานี้ยังมีข้อจำกัดด้านการบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และการเสริมสร้างศักยภาพความเป็นผู้ประกอบการ ทำให้จำเป็นต้องได้รับการออกแบบและพัฒนาใหม่ในลักษณะหลักสูตรรายวิชาเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมอาเซียนอย่างแท้จริง

หลักสูตรรายวิชาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ได้รับการยอมรับในระดับสากลเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาที่อิงผลลัพธ์ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพระดับนานาชาติ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาลักษณะนี้มุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สามารถวัดได้ ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตามความต้องการของอุตสาหกรรมและมาตรฐานอาชีพสากลว่าเป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาผู้เรียนจากฐานของผลลัพธ์ที่คาดหวัง โดยไม่ยึดติดกับการสอนแบบเนื้อหากลางเพียงอย่างเดียว การเรียนรู้จึงต้องเน้นสมรรถนะที่แท้จริง นำไปใช้ได้ในโลกแห่งการทำงานจริง และปรับตัวได้ตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง การใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานจริง โดยเฉพาะในสายงานอาชีพด้านเทคนิคและนวัตกรรม (Age, 2025) ขณะที่ Pham et al. (2024) จากเวียดนาม พบว่าผู้เรียนที่จบจากหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ มีอัตราการได้งานสูงขึ้นจาก 68 เปอร์เซ็นต์ เป็น 87 เปอร์เซ็นต์ ภายใน 6 เดือนหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพในการยกระดับคุณภาพการศึกษาใน

บริบทอาเซียนได้อย่างแท้จริง ส่วนงานของ Hamidi et al. (2024) จากสิงคโปร์ ยังระบุว่า การบูรณาการเข้ากับเทคโนโลยีช่วยเพิ่มทักษะการเป็นผู้ประกอบการในระดับสูง โดยผู้เรียนสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบได้เพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 8 ภายในระยะเวลาเรียนรู้ 6 เดือน

ในบริบทของพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องคำนึงถึงรากฐานทางจริยธรรมและคุณธรรมควบคู่กันด้วย เพราะการเป็นผู้ประกอบการที่ยั่งยืนในโลกมุสลิมนั้น ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ “อามานะฮ์” (ความรับผิดชอบ) และ “อิดลาศ” (ความบริสุทธิ์ใจ) ซึ่งอัลกุรอานได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนถึงคุณค่าของการกระทำที่จริงจัง มีเป้าหมาย และรับผิดชอบ ดังปรากฏในโองการที่ว่า:

وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ

ความหมายว่า “พวกเจ้าจงกระทำเถิด แล้วอัลลอฮ์จะทรงทอดพระเนตร
การทำงานของพวกเจ้า รวมทั้งร่อซูลของพระองค์และบรรดาผู้ศรัทธา”
(อัต-เตอาบะฮ์ 9:105)

อายะฮ์นี้เน้นให้เห็นว่าการกระทำของมนุษย์ต้องมีความตั้งใจและเป็นรูปธรรม ไม่ใช่เพียงท่องจำหรือรับรู้ แต่ต้องลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Outcome-based education ที่เน้นการประเมินผลที่สามารถวัดได้จากการปฏิบัติจริงในชีวิตและการทำงาน

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ เพราะไม่เพียงแต่ตอบสนองทิศทางการกระทรวงศึกษาธิการและสอศ. เท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพรายวิชาที่เป็นหัวใจของสาขาวิชา ให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้มีศักยภาพแข่งขันและพร้อมประกอบอาชีพในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่ผู้ประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้
2. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่ผู้ประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน และการรวบรวมข้อเสนอแนะ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่ผู้ประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

ในยุคที่การศึกษาเปลี่ยนผ่านเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของตลาดแรงงานและโลกยุคใหม่ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาแบบมีส่วนร่วม (Participatory curriculum design) กลายเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับสมรรถนะผู้เรียน หลักสูตรรูปแบบนี้มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยทุกเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลถูกออกแบบให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่วัดได้ ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาแบบนี้ยังรวมถึงการบูรณาการ แนวทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Active learning) การเรียนรู้จากโครงการจริง (Project-based learning) การพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ และการปลูกฝังทักษะการประกอบการ (Entrepreneurship education) นอกจากนี้ การประเมินผลแบบสมจริง (Authentic assessment) ยังช่วยให้สามารถวัดสมรรถนะผู้เรียนได้ตรงตามเป้าหมาย

หลักสูตรรายวิชาแบบ Learning outcomes-based จึงไม่เพียงเน้นการถ่ายทอดเนื้อหา แต่ยังสร้างผู้เรียนที่พร้อมนำความรู้ไปปฏิบัติจริง มีสมรรถนะสูง และสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานอุตสาหกรรมทั้งในระดับชาติและอาเซียน การพัฒนาหลักสูตรลักษณะนี้จึงถือเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา อาชีวศึกษาให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของโลกยุคใหม่

การพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพและความร่วมมือกับสถานประกอบการในอาเซียนเกิดขึ้นผ่านโครงการและความร่วมมือระหว่างประเทศและภูมิภาคหลายโครงการ เช่น RECOTVET ซึ่งสนับสนุนโดยรัฐบาลเยอรมนีและสำนักงานเลขาธิการอาเซียน เพื่อยกระดับคุณภาพการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในอาเซียน อีกทั้งยังมีความร่วมมือด้าน TVET ระหว่างอาเซียนและสหราชอาณาจักร (UK-SEA PEER) ที่มุ่งพัฒนาทักษะบุคลากรในภาคอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม นอกจากนี้ กรอบการรับรองสมรรถนะของอาเซียน ASEAN Qualifications Reference Framework (AQRF) ยังช่วยสร้างมาตรฐานสากลสำหรับการประเมินสมรรถนะและคุณวุฒิของผู้เรียน ความร่วมมือเหล่านี้ช่วยให้หลักสูตรอาชีวศึกษามีคุณภาพ เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนให้พร้อมแข่งขันในเวทีอุตสาหกรรมอาเซียน

แนวคิด Outcome-Based Education (OBE) ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในวงการอุดมศึกษา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในอาเซียนได้แสดงให้เห็นถึงการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) และการวัดผลที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ ซึ่งช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถเทียบเคียงกันได้ในระดับภูมิภาคงานวิจัยของ (Wagenaar, 2018) ประเทศไทยพบว่าระบบมีโครงสร้างชัดเจน แต่ยังขาดกลไกสนับสนุนเชิงปฏิบัติ ขณะที่ในระดับปฏิบัติการ พัฒนาหลักสูตรภาษาไทยสำหรับเด็ก ป.3 ด้วยแนวคิด CBE ซึ่งช่วยให้เด็กสามารถสื่อสารได้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Saint,

2021) นอกจากนี้ ได้นำเสนอรูปแบบ CBE ทางไกล (Distance CBE) สำหรับหลักสูตรด้านการผลิตที่ยั่งยืนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประสบความสำเร็จในการเสริมทักษะ 4C ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity), การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration) (Theerathamakorn et al ., 2024)

นอกจากความสำคัญของผลลัพธ์และสมรรถนะแล้ว แนวทาง Active learning และ Project-Based Learning (PBL) ก็เป็นอีกหนึ่งหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ พรทิพย์ สุโพธิณะ (2024) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยด้วย Active learning และพบว่าผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งขึ้น ขณะที่ Ismaniaty et al. (2023) มีการนำเสนอการจัดการเรียนรู้แบบพลิกห้องเรียน (Flipped classroom) ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นอกจากนี้ต่างยืนยันว่า PBL และ Active learning ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการนำความรู้ไปใช้จริงในบริบทของอาเซียน ในยุคที่ทุกคนสามารถเป็นเจ้าของธุรกิจได้เอง Entrepreneurship education หรือการศึกษาผู้ประกอบการจึงเป็นหัวใจในการเตรียมผู้เรียนสู่อาชีพอิสระ Viswambaran et al. (2019) และ Phuc et al. (2020) งานวิจัยในภาคใต้ของไทย เช่น โครงการของวิทยาลัยการอาชีพนราธิวาสและปัตตานี ได้พัฒนาโมเดลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดริเริ่ม ความสามารถในการจัดการธุรกิจขนาดย่อมและความเข้าใจในหลักสากลสำหรับต่างประเทศ ประเทศเยอรมนี มาเลเซีย และอินโดนีเซีย มีนโยบายสนับสนุนการศึกษาผู้ประกอบการผ่านหลักสูตร Dual vocational system ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกงานจริง ควบคู่กับการเรียนรู้ด้านนวัตกรรมธุรกิจ

หนึ่งในแนวทางการยกระดับคุณภาพอาชีวศึกษาคือการพัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน (Labor market-oriented curriculum) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใช้แนวทางขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) งานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ปี 2566 พบว่า หลักสูตรที่ได้รับการออกแบบโดยมีสถานประกอบการเข้าร่วมในกระบวนการมีแนวโน้มทำให้ผู้เรียนมีงานทำเร็วขึ้นและตรงสาขา ขณะที่ในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์และฟินแลนด์ ใช้แนวทาง “Skills forecasting” ร่วมกับ “Competency mapping” เพื่อออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวโน้มอุตสาหกรรมในอนาคต การประเมินผลที่ใช้ในระบบอาชีวศึกษาควรเป็น Authentic assessment หรือการวัดผลในสถานการณ์จริง มีการพัฒนาเครื่องมือ Rubric ในการประเมินผลงานนักเรียนสายเทคนิค และพบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้าน Soft skills อย่างเห็นได้ชัด ในระดับนานาชาติงานวิจัยของ Fawns et al .(2025) และ Lombardi (2015) ต่างย้ำว่า การประเมินแบบสมจริงเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ยุคใหม่ เพราะสามารถกระตุ้นการสะท้อนคิด การสื่อสาร และการลงมือแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ หัวใจของการเรียนรู้ที่ยั่งยืนคือกระบวนการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ใช้กระบวนการ

มีส่วนร่วม (Participatory curriculum design) พบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ขณะที่ประเทศอังกฤษและญี่ปุ่นใช้โมเดล “Backward design” เพื่อวางเป้าหมายของผู้เรียนก่อน แล้วจึงออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินให้สอดคล้องกัน แนวทางที่สำคัญในการยกระดับระบบอาชีวศึกษาไทย คือ ความร่วมมือกับสถานประกอบการในอาเซียน งานวิจัยของ Areesophonpichet et al. (2024) ชี้ให้เห็นว่าการจับมือกับสถานประกอบการด้านโลจิสติกส์ฮาลาล และยานยนต์ในมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ทำให้การจัดหลักสูตรมีความหลากหลาย และผู้เรียนสามารถฝึกประสบการณ์จริงในบริบทสากลได้ดีขึ้น ดังนั้น การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในระดับอาชีวศึกษา แนวทาง Outcome-based และ Competency-based ร่วมกับการประเมินสมรรถนะจริง ทำให้การเรียนรู้ไม่ใช่เพียงท่องจำ แต่เป็นการฝึกฝนเพื่อใช้ในชีวิตจริง อีกทั้งยังเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ และตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานไทยและอาเซียนอย่างแท้จริง โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1

กรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการ
ในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้

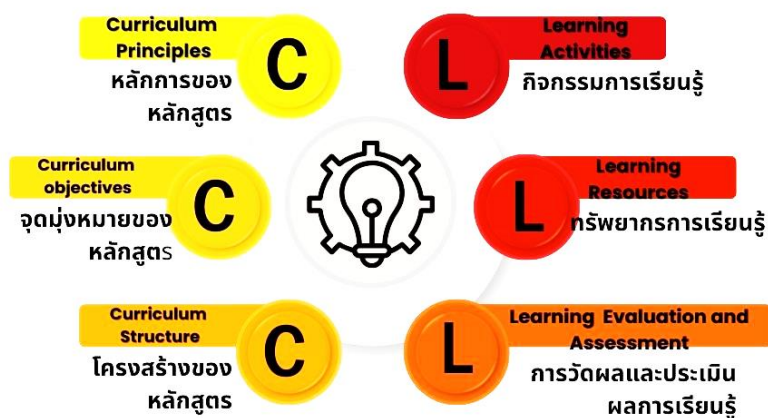
แนวคิด/ทฤษฎี

ประเด็นที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรผลลัพธ์

1. เริ่มจากผลลัพธ์การเรียนรู้ (CLOs) ที่ชัดเจนเป็นผลลัพธ์การระดับหลักสูตร
2. พัฒนาหลักสูตรบนฐานสมรรถนะ (Competency-based)
3. ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและโครงงานเป็นฐาน (Active & PBL)
4. เสริมสร้างทักษะผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Skills)
5. ออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน (Labor-market alignment)
6. ใช้วิธีประเมินผลแบบสมจริง (Authentic assessment)
7. พัฒนาหลักสูตรด้วยกระบวนการทางวิชาการอย่างเป็นระบบ
8. ผสานความร่วมมือกับสถานประกอบการในอาเซียน

การพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาด
อุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้

3C-3L Model

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การวิเคราะห์ความต้องการและการพัฒนาหลักสูตร (R1 และ D1)

ดำเนินการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางอาชีพ และการจัดการเรียนรู้แบบ Outcome-based education รวมถึงการวิเคราะห์หลักสูตรอาชีวศึกษา พ.ศ. 2567 ด้วยตารางสังเคราะห์ข้อมูล จากนั้นเก็บข้อมูลภาคสนามโดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 6 คน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู สถานประกอบการ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และหัวหน้าแผนกวิชา การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive sampling) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์เชิงธีม (Thematic analysis) โดยแบ่งรหัสข้อมูล (Coding) และ ประเมินคุณภาพหลักสูตรด้วยการประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 2: การทดลองใช้หลักสูตร (R2)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2 แผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดชายแดนใต้ จำนวนทั้งหมด 120 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 ห้องเรียน จากนั้นสุ่มเลือกห้องหนึ่งเป็น กลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรรายวิชานั้น ผลลัพธ์การเรียนรู้ (CLOs) ซึ่งออกแบบเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาชีพและความสามารถในการประกอบ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test)

ขั้นตอนที่ 3: การประเมินผลหลักสูตร (D2)

การประเมินผลการดำเนินงานของหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพและความสามารถในการประกอบ การในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียน ใช้โมเดล IPORC ซึ่งเน้นการประเมินในห้าด้านหลัก ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) การสะท้อนผล (Reflection) และปัจจัยบริบท (Contextual factors) กลุ่มตัวอย่างในการประเมินครั้งนี้ประกอบด้วยผู้เรียนจำนวน 40 คน ซึ่งเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร CLOs ที่พัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาชีพและความสามารถในการประกอบ การเก็บข้อมูล ใช้ แบบประเมินหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ระดับรายวิชา (CLOs) ซึ่งครอบคลุมความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานอาชีวศึกษาและความ

ต้องการของตลาดแรงงานอุตสาหกรรมอาเซียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4: การรับรองหลักสูตร

การดำเนินงานในส่วนของการรับรองหลักสูตรรายวิชาที่พัฒนาขึ้น เป็นการนำหลักสูตรเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีวศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาและผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรมีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน แหล่งข้อมูลสำหรับการประเมินประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 คน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา ประเมินหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานและความสอดคล้องกับแนวทางสากล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินการรับรองหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยรายการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรทั้งหมด 15 รายการ โดยรายการเหล่านี้ครอบคลุมทั้งความครบถ้วนของเนื้อหา ความเหมาะสมของผลลัพธ์การเรียนรู้ และความสอดคล้องกับมาตรฐานอาชีวศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการตรวจสอบรายการ (Item analysis) เพื่อตรวจสอบและประเมินความครบถ้วน ความเหมาะสม และความสอดคล้องของหลักสูตรกับมาตรฐานสากลและความต้องการของตลาดแรงงานอาเซียน วิธีการนี้ช่วยให้สามารถรับรองได้ว่าหลักสูตรรายวิชาที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ สามารถสร้างสมรรถนะสูงทางอาชีพ และเสริมศักยภาพการประกอบการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้ จากการศึกษาพบว่า หลักสูตรรายวิชานี้เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ มีความเหมาะสมในระดับมาก นอกจากนี้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านหลักการของหลักสูตร	4.42	0.50	เหมาะสมมาก
2. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.41	0.51	เหมาะสมมาก
3. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร	4.07	0.46	เหมาะสมมาก
4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.03	0.32	เหมาะสมมาก
5. ด้านทรัพยากรการเรียนรู้	3.65	0.49	เหมาะสมมาก
6. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.10	0.33	เหมาะสมมาก
รวม	4.17	0.49	เหมาะสมมาก

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้

จากการศึกษา พบว่า ในการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชานับผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้จัดผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง – เรียนด้วยหลักสูตรใหม่ กลุ่มควบคุม – เรียนด้วยหลักสูตรปกติ การจัดกลุ่มผู้เรียนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคำนึงถึงความใกล้เคียงกันในด้านระดับความรู้พื้นฐาน เพื่อให้การเปรียบเทียบมีความเที่ยงตรงและเป็นธรรม จากการวิเคราะห์ผลการทดสอบสมรรถนะวิชาชีพพร้อมกับศักยภาพความเป็นผู้ประกอบการ ก่อนการใช้หลักสูตร พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานสมรรถนะใกล้เคียงกันก่อนเข้าร่วมการทดลอง

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการก่อนทดลองใช้หลักสูตรรายวิชานับผลลัพธ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	จำนวน (n)	$\bar{X}$	SD	t	sig
กลุ่มทดลอง	20	16.25	1.43	1.495	0.146
กลุ่มควบคุม	20	15.55	1.52		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีสมรรถนะพื้นฐานใกล้เคียงกัน ซึ่งยืนยันถึงความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างก่อนเริ่มการทดลองใช้หลักสูตรใหม่

หลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรรายวิชานั้นผลลัพธ์การเรียนรู้ กับกลุ่มทดลอง งานวิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในช่วงหลังการทดลองนักเรียนมีสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการหลังทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดแสดงไว้ใน ตาราง 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการหลังทดลองใช้หลักสูตรรายวิชานั้นผลลัพธ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	จำนวน (n)	$\bar{X}$	SD	t	sig
กลุ่มทดลอง	20	23.50	1.37	13.474*	.000
กลุ่มควบคุม	20	19.55	1.44		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จาก ตาราง 3 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการ หลังการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชานั้นผลลัพธ์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างชัดเจน ผลการวิจัยนี้สะท้อนถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรเน้นผลลัพธ์ (Outcome-based curriculum) ในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพและศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียน กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรที่ออกแบบให้เน้นการบูรณาการระหว่างความรู้ ทักษะ และการประยุกต์ใช้งานจริง มีการพัฒนาคะแนนสมรรถนะในระดับที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุมที่ยังคงใช้วิธีการเรียนรู้แบบเดิม

เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชานั้นผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างครอบคลุม งานวิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ทั้งก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนมีสมรรถนะทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการ ก่อนใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่หลังการใช้หลักสูตร กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรเน้นผลลัพธ์ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวของผู้เรียน ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวนำเสนอใน ตาราง 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการ ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเน้นผลลัพธ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	จำนวน (n)	ก่อนทดลองใช้		หลังทดลองใช้		t-test	sig
		หลักสูตร		หลักสูตร			
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
กลุ่มทดลอง	20	16.25	1.43	23.50	1.37	13.474*	.000
กลุ่มควบคุม	20	15.55	1.52	19.55	1.44	1.495	0.146

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

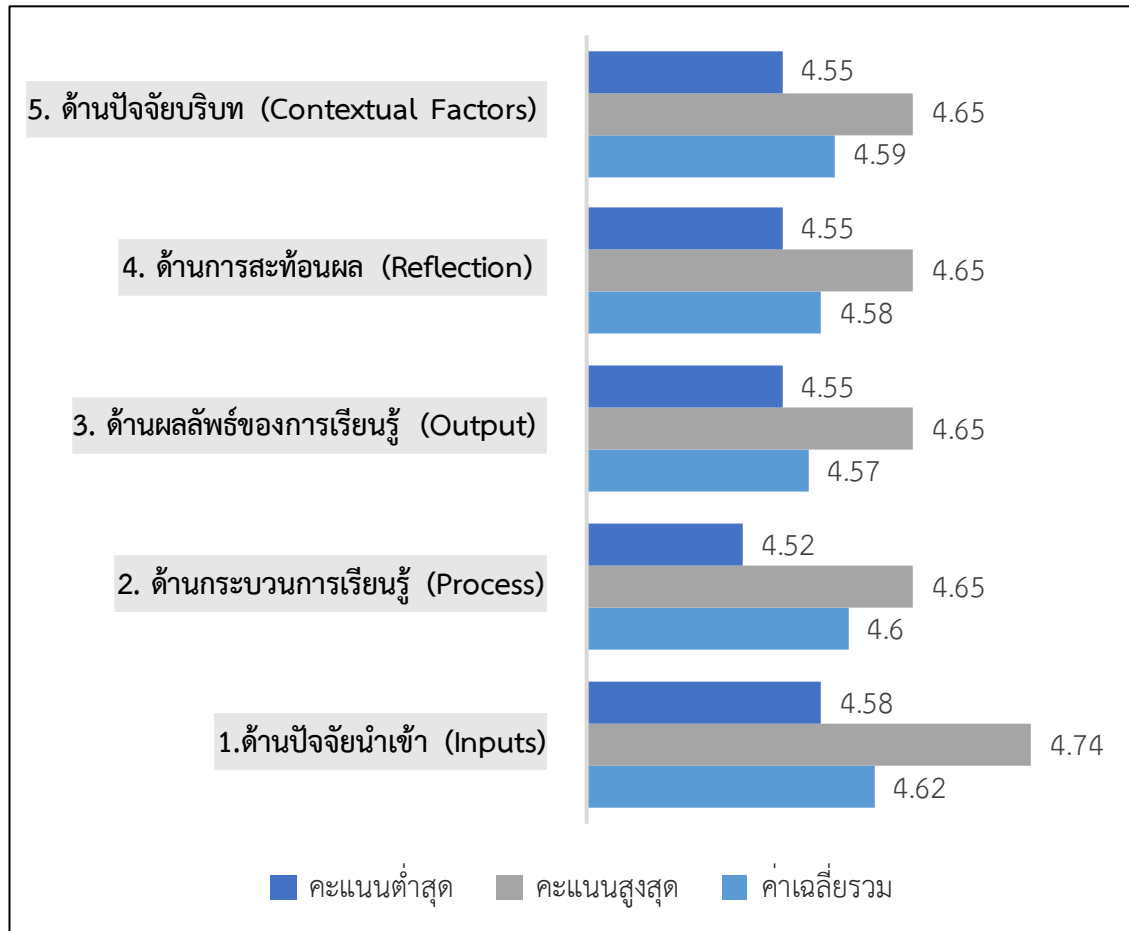
จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเน้นผลลัพธ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการก่อนการทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์ไม่แตกต่างกัน และหลังการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของผู้เรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม แสดงว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีสมรรถนะสูงทางวิชาชีพพร้อมกับการเป็นผู้ประกอบการหลังการทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. ผลการประเมินปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรตามกรอบแนวคิด IPORC Model ผู้วิจัยได้รวบรวมผลคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน พร้อมทั้งเปรียบเทียบจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาอย่างชัดเจน โดยผลลัพธ์สะท้อนให้เห็นภาพรวมของคุณภาพหลักสูตรในทุกองค์ประกอบ ทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนรู้ ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ การสะท้อนผล และปัจจัยบริบท ซึ่งล้วนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มากที่สุด” แสดงให้เห็นถึงความพร้อม ความเชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน และการส่งเสริมทักษะอาชีพอย่างรอบด้าน อย่างไรก็ตามยังพบ

จุดที่สามารถปรับปรุงเพิ่มเติมได้ เช่น ความมั่นใจของผู้เรียนต่อการนำไปใช้จริง และการมีส่วนร่วมจากภาคชุมชน ซึ่งข้อมูลทั้งหมดนี้ได้ถูกนำเสนอผ่านภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบผลการประเมินหลักสูตรรายวิชานับผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้

จากผลการประเมินทั้ง 5 ด้านของหลักสูตรรายวิชานับผลลัพธ์ พบว่าทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด โดยด้านปัจจัยนำเข้าได้รับคะแนนสูงสุดจากการฝึกอบรมครู (4.74) ส่วนรายการที่ได้คะแนนต่ำที่สุดคือความรู้ของครูที่ตรงกับอาชีพ (4.58) ด้านกระบวนการเรียนรู้โดดเด่นเรื่องการฝึกงานจริง (4.65) แต่ยังคงพัฒนาเรื่องการแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียน (4.52) ด้านผลลัพธ์เน้นทักษะการทำงานร่วมกัน (4.65) แต่ยังขาดความมั่นใจในการประกอบอาชีพ (4.55) ส่วนด้านการสะท้อนผลและบริบท แสดงถึงความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมได้ดี (4.65) แต่ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและครูผู้สอนในการปรับปรุงหลักสูตร (4.55) สะท้อนว่าหลักสูตรมีคุณภาพโดยรวมดีมาก แต่ยังมีจุดที่ควรปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การเป็นผู้ประกอบการในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ค้นพบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา พบว่า โครงสร้างหลักสูตรที่ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และเนื้อหา 9 หน่วยการเรียนรู้ มีความครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์เชิงลึกร่วมกับแนวคิด Outcome-Based Education (Spady, 1994) และผสมผสานด้วยแนวคิด Community-based curriculum development ซึ่งเน้นบริบทท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Huot et al. (2025) ที่ชี้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบ CLOs ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่แท้จริง และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Sapawi et al. (2021) ที่เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mapúa University (2021) Jaya et al. (2025) ที่ยืนยันถึงความสำเร็จของการใช้ OBE ในหลักสูตรสายอาชีพ

2. จากผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีสมรรถนะทางวิชาชีพพร้อมกับความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรดังกล่าวได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมรรถนะเป้าหมายจริง เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน (PBL) การฝึกปฏิบัติจริงร่วมกับสถานประกอบการ และการใช้การประเมินแบบ Performance-based assessment ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Biggs and Tang (2020) ที่ชี้ว่าการจัดกิจกรรมต้องสัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ประเมินจากพฤติกรรมที่แสดงออกจริงในบริบทชีวิตจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ayonmike et al. (2014) และ Al Mamun et al. (2019) ซึ่งชี้ว่าหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะช่วยพัฒนาทั้งทักษะอาชีพและความคิดผู้ประกอบการ

3. จากผลการประเมินหลักสูตร โดยใช้ IPORC Model พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับ “มากที่สุด” ครอบคลุมทุกด้านของการจัดการเรียนรู้ และหลักสูตรยังผ่านการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ 11 คน ซึ่งเห็นตรงกันว่าสามารถนำไปขยายผลได้จริงในบริบทสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรดังกล่าวมีโครงสร้างชัดเจน มีความยืดหยุ่นสูง และเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานอย่างแท้จริง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Chen et al. (2021) ที่เสนอว่าการประเมินหลักสูตรต้องครอบคลุมบริบท ปัจจัยนำเข้า และผลลัพธ์ เพื่อสะท้อนประสิทธิภาพที่แท้จริงของหลักสูตร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bakah et al. (2019) ที่เน้นการขยายผลนวัตกรรมหลักสูตรสู่ระดับนโยบายและการประกันคุณภาพการศึกษาในอาชีวศึกษา

สิ่งที่โดดเด่นของงานวิจัยนี้ คือ การใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาแบบมีส่วนร่วม (Participatory curriculum design) ที่บูรณาการทั้งข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและแนวคิดระดับนานาชาติ เข้ากับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะจริง โดยเฉพาะในบริบทพื้นที่ที่มีความท้าทายด้านเศรษฐกิจ และสังคมอย่างสามจังหวัดชายแดนใต้ นอกจากนี้ ยังเชื่อมโยงกับหลักคำสอนจากอัลกุรอาน ที่ส่งเสริมการปฏิบัติจริง ดังอายะฮ์ที่ว่า:

وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ

ความหมายว่า “พวกเจ้าจงกระทำเถิด แล้วอัลลอฮ์จะทรงทอดพระเนตร
การทำงานของพวกเจ้า รวมทั้งร่อซูลของพระองค์และบรรดาผู้ศรัทธา”
(อัต-เตอาบะฮ์ 9:105)

อายะฮ์นี้สะท้อนหลักคิดของการสร้างสมรรถนะผ่านการลงมือทำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ Course learning outcomes และ Outcome-based education ที่เน้นผลลัพธ์จากการปฏิบัติจริง ไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ในเชิงทฤษฎี

ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามแนวทางวิจัยนี้ไม่เพียงช่วยยกระดับการเรียนรู้เชิงคุณภาพของผู้เรียนในสายอาชีพ แต่ยังเป็นต้นแบบของการออกแบบนวัตกรรมการศึกษาเพื่อสร้าง “คนจริง ทำงานจริง และเติบโตจริง” สู่ตลาดแรงงานอาเซียนอย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้เน้นผลลัพธ์ และการมีส่วนร่วมจากชุมชน ก่อให้เกิดสมรรถนะทางวิชาชีพและทักษะผู้ประกอบการในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมากที่สุด และหลักสูตรได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญว่าสามารถนำไปใช้และขยายผลได้จริง ทั้งนี้แนวทางดังกล่าวสะท้อนหลักคำสอนอิสลามที่เน้นการปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนากำลังคนสู่ตลาดแรงงานอาเซียนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สถานศึกษาควรนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือออกแบบหลักสูตรสายอาชีพอื่น ๆ เพื่อยกระดับสมรรถนะผู้เรียนในภาพรวม

2. ควรจัดอบรมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผลลัพธ์ แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารในพื้นที่อย่างกว้างขวาง เพื่อสร้างความเข้าใจและสนับสนุนการขยายผล

3. ควรใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและมาตรการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาในระดับจังหวัดและภาคใต้ เพื่อสร้างความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลกระทบระยะยาวของการใช้หลักสูตร ต่อการประกอบอาชีพและความสำเร็จของผู้เรียนหลังจบการศึกษาในตลาดแรงงานจริง

2. ควรขยายการวิจัยไปยังกลุ่มเป้าหมายและสาขาวิชาอื่น ๆ เพื่อทดสอบความเหมาะสมและปรับปรุงหลักสูตรให้ครอบคลุมความต้องการที่หลากหลายมากขึ้น

3. ควรศึกษาการพัฒนาทักษะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลตามหลักเน้นผลลัพธ์อย่างต่อเนื่องและมีระบบ

รายการอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.). (2566). รายงานผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับสถานประกอบการ. ผู้แต่ง.

Age, T. J. (2025). Performance-based assessment: A transformative approach to enhancing mathematics learning in Ubuntu classrooms across Sub-Saharan Africa. *European Journal of STEM Education*, 10(1), 04.

Al Mamun, A., Fazal, S. A., & Muniady, R. (2019). Entrepreneurial knowledge, skills, competencies and performance: A study of micro-enterprises in Kelantan, Malaysia. *Asia Pacific Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 13(1), 29–48.

Areesophonpichet, S., Bhula-Or, R., Malaiwong, W., Phadung, S., & Thanitbenjasith, P. (2024). Thai higher education institutions: Roles and challenges in attracting international talent to accelerate Thai competitiveness in the main economy and industry. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 23(2), 145–164.

- Ayonmike, C.S., Okwelle, P.C., & Okeke, B.C. (2014). Competency based education and training in technical vocational education: Implication for sustainable national security and development. *Journal of Educational Policy and Entrepreneurial Research*, 1(2), 290–300.
- Bakah, M. A., Nihuka, K. A., & Anto, A. G. (2019). Fostering the sustainability and scalability of curriculum innovations through collaborative design. In *Collaborative curriculum design for sustainable innovation and teacher learning* (pp. 331–345). Cham: Springer International Publishing.
- Biggs, J., & Tang, C. (2020). *Teaching for quality learning at university* (5th ed.). Open University Press.
- Chen, P., Goncharova, A., Pilz, M., Frommberger, D., Li, J., Romanova, O., & Lin, Y. (2021). International curriculum comparison in vocational education and training: A collaborative development of an analysis instrument. *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 8(4), 16–43.
- Fawns, T., Bearman, M., Dawson, P., Nieminen, J. H., Ashford-Rowe, K., Willey, K., & Press, N. (2025). Authentic assessment: From panacea to criticality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 50(3), 396–408.
- Hamidi, H., Hejran, A. B., Sarwari, A., & Edigeevna, S. G. (2024). The effect of outcome based education on behavior of students. *European Journal of Theoretical and Applied Sciences*, 2(2), 764–773.
- Huot, S., Loch, S., Nget, R., & Em, S. (2025). Exploring multiliteracies in the digital era: A framework for 21st-century learning. *Cambodian Journal of Educational and Social Sciences (CJESS)*, 2(1), 7–27.
- Ismaniati, C., Muhtadi, A., Cobena, D. Y., & Soeparno, P. L. (2023). Effectiveness of flipped classroom on students' learning outcome in vocational high school: A meta-analysis. *International Journal of Instruction*, 16(1), 589–604.

- Jaya, D. J., Sudira, P., Raharjo, N. E., Wagiran, W., & Wijanarka, B. S. (2025). Outcome-based education (OBE) approach in vocational education: Strategies, advantages, and challenges in Indonesia: El enfoque de la educación basada en los resultados (EFC) en la formación profesional: estrategias, ventajas y retos en Indonesia. *Papeles*, 17(33). e2059. <https://doi.org/10.54104/papeles.v17n33.2059>
- Lombardi, M. M. (2015). *Authentic learning for the 21st century: An overview*. EDUCAUSE Learning Initiative. <https://l1nq.com/MFY4L>
- Mapúa University. (2021). *Outcome-based education implementation report*. Center for Teaching and Learning.
- Pham, H. T., & Nguyen, P. V. (2024). ASEAN quality assurance scheme and Vietnamese higher education: A shift to outcomes-based education. *Quality in Higher Education*, 30(2), 285–312.
- Phuc, P. T., Vinh, N. Q., & Do, Q. H. (2020). The implementation of outcome-based education: Evidence from master program in economic management at Hanoi universities. *Management Science Letters*, 10(14), 3299–3306.
- Saint, M. (2021). *Development of a curriculum based on content and language integrated learning and competency-based education for enhancing business English writing ability of undergraduate students* [doctoral dissertation, Chulalongkorn University]. <https://digital.car.chula.ac.th/cgi/viewcontent.cgi?article=5664&context=chulaetd>
- Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education: Critical issues and answers*. American Association of School Administrators.
- Sapawi, R., Anuar, A., Wahi, R., Razali, N. T., & Hashim, M. H. (2021). Alternative and online assessment in the context of outcome based education: a practical guide. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 12(3), 2376-2385.

- Theerathamakorn, S., Soontornchai, S., & Amornrit, P. (2024). A competency-based learning model for distance education in the post-COVID-19 era: Sustainable manufacturing systems and the circular economy. *Humanities, Arts and Social Sciences Studies*, 490–502.
- Viswambaran, V. K., & Shafeek, S. (2019). Project-based learning (PBL) approach for improving the student engagement in vocational education: An investigation on students learning experiences & achievements. In *2019 Advances in Science and Engineering Technology International Conferences (ASET)* (pp. 1–8). IEEE.
- Wagenaar, R. (2018). What Do We Know – What Should We Know? Measuring and Comparing Achievements of Learning in European Higher Education: Initiating the New CALOHEE Approach. In Zlatkin-Troitschanskaia, O., Toepper, M., Pant, H., Lautenbach, C., Kuhn, C. (Eds.), *Assessment of Learning Outcomes in Higher Education. Methodology of Educational Measurement and Assessment* (pp.169-189). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-74338-7_9